

TAMPEREEN KAUPUNKI
Sivistyspalvelut
Varhaiskasvatus ja esiopetus
Elli Rasimus
Aleksis Kiven katu 14-16 C
33100 Tampere
elli.rasimus@tampere.fi

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
PL 5
13035 AVI Vaasa

29.11.2022

Diaarinumero LSSAVI/14711/2022

Selvitys koskien Tampereen kaupungin kaksikielisen esiopetuksen täydentävän varhaiskasvatustoiminnan järjestämistä

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Tampereen kaupungin sivistys- ja kulttuurilautakuntaa antamaan asiassa selvityksen. Lisäksi selvitykseen tulee pyytää varhaiskasvatuksesta vastaavan viranhaltijan lausunto.

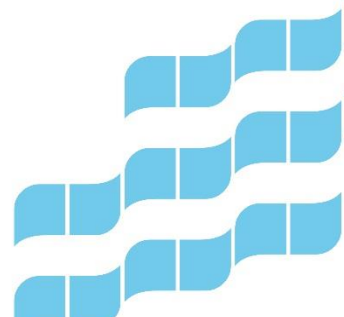
Selvitykseen tulee liittää:

- Tampereen kaupungin sivistys- ja kulttuurilautakunnan päätökset kaksikieliseen esiopetukseen osallistuvien lasten täydentävän varhaiskasvatuksen järjestämisestä
- Tiedote/ohjeet esiopetukseen ja täydentävään varhaiskasvatukseen hakeutumisesta keväältä 2022
- Wivi Lönnin koulun esiopetusta täydentävään kerhotoimintaan hakeutuneiden lasten hakemukset
- Wivi Lönnin koulun esiopetusta täydentävään kerhotoimintaan osallistuvien lasten päätökset kerhopaikasta tai muusta varhaiskasvatuspaikasta

Tampereen kaupungin sivistys- ja kulttuurilautakunnan antama selvitys

Tampereen kaupungin hallintosäännössä lautakunnalle ei ole annettu em. vastausvaltaa. Lisäksi kaupungin lakimies päätyi siihen, että Aluehallintovirasto pyytää erityisesti varhaiskasvatuksesta vastaavan viranhaltija selvitystä. Näin ollen lausunto annetaan varhaiskasvatusjohtaja Elli Rasimuksen päätöksellä.

Aluehallintovirasto käsittelee tätä asiaa ilmoituksensa mukaisesti valvonta-asiana ja apulaispormestarin lausunnon antamisen toimivaltaa rajoittaa ohje ”muissa kuin muutoksenhakuun liittyvissä asioissa tai lainsäädännön mukaan viranomaiselle kuuluvissa lupa- ja valvonta-asioissa”.



Miten lapsen vanhemmille tai muille huoltajille on järjestetty neuvontaa ja ohjausta esiopetuksen täydentävän toiminnan muodoista ja tarjolla olevista vaihtoehdoista?

Esiopetuksen täydentävään toimintaan haku tapahtui kaksikielisen opetuksen esioppilaille 7.-23.1.2022 ja muilla esioppilaille huhtikuussa 2022. Huoltajia on tiedotettu hausta ja tarjolla olevista vaihtoehdoista tiedotteilla ja kaupungin verkkosivuilla (liitteet 2 ja 3). Tarvittaessa huoltajille on järjestetty vanhempainiltoja ja henkilöstö on vastannut huoltajien kysymyksiin sekä varmistanut, että kaikki, jotka tarvitsevat lapselleen täydentävää toimintaa, ovat hakulomakkeen täyttäneet.

Suomenkielisen esiopetuksen täydentävän toiminnan haku tapahtui poikkeuksellisesti keväällä 2022 vasta huhtikuussa. Maaliskuussa 2022 käyttöön otettiin uusi toiminnanohjausjärjestelmä eVaka ja valitettavasti tämä ei mahdollistanut sitä, että kaksikieliseen esiopetukseen ilmoittautuneiden lasten vanhemmat olisi voitu poistaa postituslistalta. Tämä uusi haku täydentävään toimintaan on todennäköisesti hämmentänyt joitakin vanhempia. Osa huoltajista haki kahteen kertaan esiopetusta täydentävään toimintaan. Tammikuussa hakuvaihtoehdot kaksikielisen esiopetuksen täydentäväksi toiminnaksi olivat koululaisten ap- ip -kerho ja varhaiskasvatus. Huhtikuussa virheellisesti tiedotetussa haussa oli edellisten lisäksi vaihtoehtona myös esiopetuksen kerho. Keväällä 2022 kukaan ranskankieliseen esiopetuksen lapsensa ilmoittanut huoltaja ei hakenut lastaan varhaiskasvatuksessa tapahtuvaan täydentävään toimintaan. Varhaiskasvatus esiopetusta täydentävänä toimintana on aina tarjolla yhtenä vaihtoehtona ja se järjestetään esiopetuspaikan läheisyydessä olevassa päiväkodissa.

Miten Tampere on järjestänyt kaksikieliseen esiopetukseen osallistuvien lasten täydentävän varhaiskasvatuksen lukuvuodelle 2022-2023?

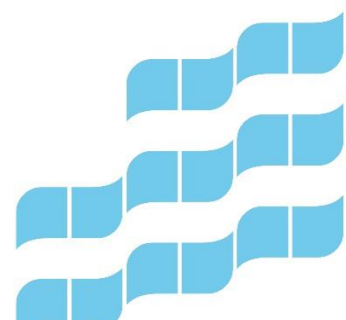
Tampereella kaksikielistä esiopetusta tarjotaan englanninkielellä Tampereen kansainvälisellä koululla (lukuvuonna 2022-2023 esioppilaita 77), saksankielellä Tammelan koululla (8 lasta) ja ranskankielellä Wivi Lönnin koululla (17 lasta).

Tampereen kansainvälisen koulun kerhotoiminnasta vastaavat kaksi palveluntuottajaa Tampereen englantilainen koulu ENKKU ja Sunshine Early Learning Center. Huoltajat ovat valinneet lapsilleen koululaisten ap-ip kerhon.

Tammelan koululla on oma kerhonsa saksankieliseen opetukseen osallistuville lapsille eli esioppilaat sekä ensimmäisen ja toisen luokan oppilaat ovat yhdessä samassa kerhossa kuten he ovat esiopetus- ja koulupäivän ajankin.

Wivi Lönnin koululla ranskankielisen opetuksen esioppilaille sekä ensimmäisen ja toisen luokan oppilaille tarjotaan myös yhteinen ap-ip kerho kuten Tammelan koululla. Osa Wivi Lönnin esioppilaita sekä ensimmäisen ja toisen luokan oppilaita on yksityisessä Tampereen ranskalais-suomalaisessa päiväkotiyhdistyksen iltapäiväkerhossa. Yksi lapsi on saanut paikan yksityisestä Tanssillisesta iltapäiväkerhosta.

Yksi Wivi Lönnin koulun huoltaja on syksyllä 2022 valinnut lapselleen varhaiskasvatuksessa tapahtuvan täydentävän toiminnan, jonka järjestämispaikka on Koulukadun päiväkotinä. Lapsen kuljettamisesta esiopetustoimipisteen ja päiväkodin välillä vastaa varhaiskasvatuksen henkilöstö.



Miten Wivi Lönnin koulun ranskankieliseen esiopetukseen osallistuvien lasten esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen järjestämisestä on tiedotettu vanhempia esiopetukseen hakeutumisen yhteydessä keväällä 2022?

Kaksikieliseen esiopetukseen ilmoittautumisesta on tiedotettu huoltajia Wilma viestillä, päiväkotien IDID tauluilla ja paperisilla esitteillä. Lisäksi viisivuotiaiden ryhmissä työskentelevät työntekijät varmistelevat ja muistuttelevat huoltajia esiopetukseen ja esiopetusta täydentävään toimintaa hakemisesta. Hakuaika on ollut 7.-23.1.2022 ja siitä on tiedotettu huoltajia koulun puolesta Tampereen kaksikielisen opetuksen sivuilla (liite 3). Kaksikieliseen esiopetukseen ilmoittautumisen yhteydessä huoltaja on ilmoittanut lapsensa esiopetusta täydentävään toimintaan. Hakulomakkeelta avautuu huoltajalle viisi tarjolla olevaa vaihtoehtoa, joista huoltaja valitsee sopivimman. Vaihtoina ovat koululaisten ap-ip kerho eri tuntimäärillä sekä täydentävä toiminta varhaiskasvatuksessa eri tuntimäärillä. Tiedotteesta löytyy myös linkki kaupungin verkkosivuille, jossa kerrotaan tarkemmin mitä vaihtoehdot tarkoittavat.

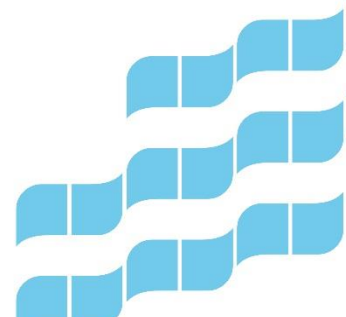
Wivi Lönnin ranskankielinen koordinaattori Anne Washer on järjestänyt huoltajille 12.1.2022 tiedotustilaisuuden, jossa kerrottiin, millaisia asioita esiopetuksessa tehdään, millainen on päivärytmi, mitä tehdään kouluvuoden aikana sekä kerrottiin niistä täydentävän toiminnan vaihtoehtoista, joita oli aikaisemmin tarjottu. Tässä yhteydessä olisi pitänyt selkeämmin tiedottaa huoltajia siitä, että kaksikielisen esiopetuksen täydentävän toiminnan vaihtoehtona ei ole suomenkielinen esiopetuskerho lautakunnan päätöksen mukaisesti.

Tampereen kaupungin varhaiskasvatuksesta annettu viranhaltijapäätökset esiopetusta täydentävästä varhaiskasvatuksesta Wivi Lönnin ranskankieliseen esiopetukseen osallistuvien lasten vanhemmille tai muille huoltajille keväällä 2022. Miksi Wivi Lönnin ranskankieliseen esiopetukseen osallistuvien lasten osallistuminen Aleksanterin esikoulun yhteydessä toimivaan esiopetuksen kerhotoimintaan on myöhemmin evätty?

Ranskankieliseen esiopetukseen ilmoittautuneiden lasten huoltajat ovat saaneet keväällä 2022 kolmenlaisia esiopetusta täydentävän toiminnan päätöksiä (liite 5). Yksi lapsi on saanut päätöksen koululaisten tanssilliseen aamu- ja iltapäiväkerhoon, 11 lasta on saanut päätöksen koululaisten aamu- ja iltapäiväkerhoon, jota järjestää Tampereen ranskalais-suomalainen päiväkotiyhdistys. Yksi lapsi on esiopetusta täydentävässä toiminnassa Koulukadun päiväkodilla. Viisi lasta on valitettavasti saanut virheellisen päätöksen esiopetuksen kerhoon, joka ei pitäisi olla kaksikielisen esiopetuksen lasten täydentävän toiminnan vaihtoehtona.

Virheellinen päätös johtuu keväällä 2022 käyttöön otetun uuden toiminnanohjausjärjestelmän eVakan keskeneräisyydestä. Järjestelmä ei antanut mahdollisuutta poistaa jo aiemmin tammikuussa kaksikieliseen esiopetuksen ilmoittautuneiden lasten huoltajia postituslistalta ja näin huoltajat saivat virheellisen ilmoittautumislomakkeen. Päätökset tehdään Tampereella keskitetysti asiakaspalvelussa eikä näitä päätöksiä huomattu tuhansien muiden hakijoiden joukosta.

Kevään 2023 hakuun tämä virhe on korjattu, eikä näin pääse enää tapahtumaan.



Tampereella kaksikielinen esiopetus on perusopetuksen alaista toimintaa (Sivistys- ja kulttuurilautakunnan päätös 17.12.2020). Koululaisten aamu- ja iltapäiväkerhossa jatkavat lapsille tutut työntekijät, jotka ovat heidän kanssaan olleet jo esiopetus- ja koulupäivän aikana. Tämä mahdollistaa myös sen, että esiopetuksen sekä ensimmäisen ja toisen luokan oppilaiden kielitaitoa voidaan vahvistaa myös ap-ip kerhoissa.

Epäkohtailmoituksen mukaa vanhemmat ovat saaneet tiedon esiopetusta täydentävän toiminnan muutoksesta vasta viikkoa ennen esiopetuksen alkamista. Miksi perheitä on tiedotettu asiasta tällöin? Huoltajat ovat saaneet päätökset jo keväällä 2022 (liite 4). Asiasta on kerrottu huoltajille tiedotustilaisuudessa koululla 19.5.2022. Tilaisuudessa ei huoltajille muodostunut riittävän selkeää kuvaa siitä, mitä koululaisten ap – ip -kerho tarkoittaa kaksikielisen esiopetuksen täydentävänä toimintana. Tampereen kaupungin esiopetusta täydentävän toiminnan tiedottamista tulee vastaisuudessa selkeyttää ja avata asiaa huoltajille tarkemmin.

Millä tavoin esiopetusta täydentävä kerhotoiminta ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta eroavat toisistaan tiloiltaan ja ryhmäkooltaan. Mikä on henkilöstön määrä suhteessa lapsimäärään eri toimintamuodoissa? Mikä on henkilöstön kelpoisuus eri toimintamuodoissa?

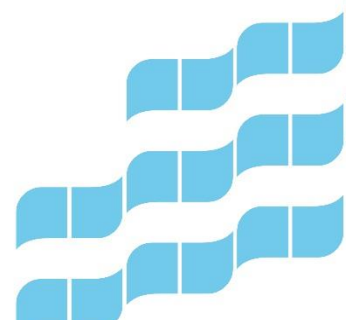
Esiopetuksen täydentävässä kerhotoiminnassa yhtä aikuista kohden on seitsemän lasta. Lukuvuonna 2022-2023 Wivi Lönnin koulun suomenkielisessä esiopetuksessa on lapsia 49 ja aikuisia 7. Lapset ryhmitellään aamuisin ja iltapäivisin toiminnan mukaan. Tiloina kerho käyttää samoja tiloja kuin esiopetusaikana. Käytössä on kolme luokkatilaa. Henkilökunta koostuu varhaiskasvatuksen opettajista ja lastenhoitajista sekä avustajista (heitä ei lasketa mitoitukseen).

Koululaisten aamu- ja iltapäiväkerhossa yhtä aikuista kohden on maksimissaan viisitoista koululaista. Kuudelle esioppilaalle on lisäksi oma aikuinen. Lukuvuonna 2022-2023 Wivi Lönnin koulun aamu- ja iltapäiväkerhossa on lapsia 76 ja aikuisia 12, joista kahdeksan on kelpoisia koulunkäynnin- sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajia. Loput neljä ovat määräaikaista tehtävään soveltuvia henkilöitä. Lapset ryhmitellään osaksi iltapäivätoiminnan mukaan. Esioppilaat viettävät lepo- ja toimintahetken oman aikuisen kanssa erikseen. Tiloina esioppilaiden ryhmä käyttää tällöin samoja tiloja kuin esiopetusaikana. Ryhmät ulkoilevat pääosin yhdessä. Käytössä on yhteen kolme luokkatilaa, juhlasali ja vuorot liikuntasalissa.

Miten varhaiskasvatuksen järjestäjä on arvioinut ja kuullut Wivi Lönnin koulun henkilöstöä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan soveltumisesta esiopetusikäisille lapsille?

Tampereen kaupungilla on pitkät perinteet esioppilaiden sekä ensimmäisen ja toisen luokan oppilaiden yhteisistä aamu- ja iltapäiväkerhoista. Eri-ikäisten lasten kerhopäivä voi koostua muun muassa monipuolisesta pajatoiminnasta, yhteisistä projekteista ja tapahtumista. Tavoitteena on ollut vahvistaa esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä ja näin mm. madaltaa lapsen siirtymää esiopetuksesta perusopetukseen. Yhteistyöllä on voitu mahdollistaa lapsille monipuolinen toiminta ja osallistaa heitä toiminnan suunnitteluun. Yhteistyön kautta lapsen tarvitsemaa tukea on voitu vahvistaa.

Olemme saaneet Kulttuuri- ja Opetusministeriön Joustavan esi- ja alkuopetuksen hankerahaa vuosille 2022 ja 2023. Hankkeen tavoitteena on edistää ja kehittää koululaistaitoja sekä henkilöstön yhteistyötä ja sujuvoittaa lapsen siirtymiä esi- ja alkuopetuksessa. Esioppilaiden ja koululaisten yhteinen kerhotoiminta tukee hankkeen



tavoitteita.

Asiaan liittyen ei ole järjestetty kuulemistilaisuutta, sillä toimintatapa on Tampereella tuttu jo vuosien ajan.

Mitä Tampereen kaupungin sivistys- ja kulttuurilautakunta on päättänyt kaksikieliseen esiopetuksen osallistuvien lasten täydentävän varhaiskasvatuksen järjestämisestä?

Tampereen kaupungin sivistys- ja kulttuurilautakunta on 17.12.2020 on tehnyt päätöksen (liite 1):

§ 154 Kaksikielisen esiopetuksen järjestäminen ja esioppilaaksiotto 1.8.2021 alkaen.

Päätöksessä todetaan esiopetusta täydentävästä varhaiskasvatuksesta seuraavasti.

Esiopetukseen osallistuvalla lapsella on oikeus esiopetusta täydentävään toimintaan. Huoltaja voi valita täydentäväksi toiminnaksi joko osa- aikaisen varhaiskasvatuksen tai kerhotoiminnan. Kaksikieliseen esiopetukseen osallistuville lapsille järjestetään huoltajien toiveiden mukaan edellä mainitut esiopetusta täydentävät palvelut.

Huoltajan näkökulmasta päätös ei kerro riittävän tarkasti mitä kaksikielisen esiopetuksen täydentävä toiminta tarkoittaa. Tätä on selkiytettävä ja asia viedään uudelleen lautakunnan käsiteltäväksi.

Tampereella 29.11.2022

Elli Rasimus
Varhaiskasvatusjohtaja

LIITTEET

LIITE 1 Tampereen kaupungin sivistys- ja kulttuurilautakunnan päätökset kaksikieliseen esiopetukseen osallistuvien lasten täydentävän varhaiskasvatuksen järjestämisestä

Liite 2 Esiopetukseen ilmoittautuminen tiedote tammikuu 2022

LIITE 3 Kaksikieliseen esiopetukseen ja esiopetusta täydentävään toimintaan ilmoittautuminen ja hakulomake

LIITE 4 Wivi Lönnin koulun esiopetusta täydentävään kerhotoimintaan hakeutuneiden lasten hakemukset

LIITE 5 Wivi Lönnin koulun esiopetusta täydentävään kerhotoimintaan osallistuvien lasten päätökset kerhopaikasta tai muusta varhaiskasvatuspaikasta

